

A Fővárosi Ítéltábla ... ügyvéd által képviselt ... (felperes címe.) felperesnek, ... ügyvéd által képviselt ... (alperes címe) alperes ellen fuvardíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. január 24. napján kelt 6.G.40.372/2011/ 13. számú ítélete ellen az alperes részéről 14. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 5.000 (ötezer) forint + ÁFA másodfokú perköltséget.

A Fővárosi Ítéltábla megállapítja, hogy az alperes 15.000 (tizenötezer) forint jogorvoslati illeték visszatérítését jogosult kérni az illetékes állami adóhatóságtól.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes 2008. augusztus 8-án import áru-felvételi megbízást adott a felperesnek 1 darab 2 kg-os prospektus ...ból ...ra történő fuvarozásához; az okirat szerint az alperes „...” szolgáltatást választott; vállalta, hogy az áru kiszállításakor a fuvardíjat készpénzben egyenlíti ki, tudomásul vette, hogy a fuvarozás teljesítésére a felperes Fuvarozási Feltételei alapján kerül sor, melyet megismert és a megbízás aláírásával kifejezetten elfogadott.

A megbízás szerint az árufelvétel napja 2008. augusztus 9.; a ...i feladó által kitöltött, ... sorszámu úrlapon is a „...” szolgáltatás került megjelölésre.

A felperes 2008. augusztus 15-én a fenti fuvarfeladat teljesítésére hivatkozással 2008. szeptember 6-i esedékességű számlát állított ki 126.988 forint fuvardíjról; az

alperes számla összege kapcsáni reklamációja alapján 2008. szeptember 26-án kelt számlával a követelését 25.398 forinttal csökkentette és 2009. január 14-én, valamint 2009. február 2-án 101.590 forint fuvardíj-tartozás, annak kamatai, valamint a behajtásával kapcsolatosan felmerült költségek megfizetésére szólította fel az alperest, eredménytelenül.

A felperes 2009. április 9-én fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő 101.590 forint fuvardíj-tartozás és járulékaik megfizetése iránt; az eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes a keresetében arra hivatkozott, hogy az alperes által adott import áru-felvételi megbízásban foglaltakat teljesítette, a küldeményt fuvarozásra megfelelően átvette, majd kiszolgáltatta. A megbízásban az alperes a „...” szolgáltatást választotta, mely az áru közúton történő fuvarozása; az alperes ...i partnere a fuvarlevélen ugyanezt a szolgáltatást jelölte meg, ezért került sor arra, hogy közúton fuvarozta a ...ban feladott küldeményt ...ra. Előadta, hogy a felperes a szerződéskötéskor érvényes Fuvarozási Feltételei figyelembevételével számlázott; 99.600 forint fuvardíj, 22.908 forint üzemanyag pótdíj és 4.480 forint behozatali szolgáltatási díj felszámítására került sor, ezen tételekre az ártáblázata tájékoztatást tartalmazott. Kereskedelempolitikai okok miatt engedett 25.398 forint jóváírást; a különbözeti összeget, 101.590 forintot és annak 2008. szeptember 7-től járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamatát az alperes a Ptk. 499. § (1) bekezdése alapján megfizetni tartozik.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte; arra hivatkozott, hogy a becsatolt fuvarlevél az aláírását nem tartalmazza, így az nem igazolja, hogy milyen megbízást adott a felperesnek, emellett a felperes egyik munkatársának telefonos tájékoztatása szerint a perbeli katalógus nem közúton, hanem repülővel érkezett a rendeltetési helyre, amit alátámaszt az a körülmény is, hogy a földrajzi adottságok miatt valóban nem lehet közúton fuvarozni ...ból ...ra. Álláspontja szerint a felperes a menetlevél becsatolásával tartozik bizonyítani, hogy a perbeli katalógus a rendeltetési helyre milyen módon érkezett meg, illetőleg, hogy az igazolt fuvarozási módnak megfelelő - érvényes ártáblázat szerinti - fuvarozási díjra támasztott igényt a keresetében.

Előadta, hogy 2008 júniusában már igénybe vette a felperes szolgáltatását; 1,5 kg-os katalógus expressz fuvarozását kérte elsőbbségi kézbesítéssel, ...-... viszonylatában, a számla végösszege bruttó 38.678 forint volt. A perbeli megrendelés esetén azért kérte a „...” szolgáltatást, mert az a felperes honlapján található információk és a szolgáltatás nevéből is eredően olcsóbbnak tűnt. A korábbi és a perbeli megrendelés adatainak egybevetése alapján kifogásolta a perbeli számla összegét, és mivel a jóváírás ellenére fennmaradt a két számlaösszeg jelentős különbsége, ezért zárkózott el a pénzbeli szolgáltatása teljesítésétől.

A Ptk. 236. § (3) bekezdése alapján megtámadási kifogást terjesztett elő, jogcímként a Ptk. 201. § (2) bekezdésében foglaltakat megjelölve, hivatkozva arra, hogy a fent előadottak okán feltűnő értékaránytalanság esete áll fenn; a Ptk. 237. §

(2) bekezdése alapján kérte a perbeli szerződést érvényessé nyilvánítani, és az érvénytelenség okát megszüntetni az aránytalan előny kiküszöbölésével. Hivatkozott arra, hogy a „...” szolgáltatás megrendelése minden esetben alacsonyabb összeget jelent, mint az expressz szolgáltatás, így érthetetlen, hogy a két megrendelés között miért van ilyen jelentős eltérés, a perbeli megrendelés tárgya 60 %-kal kisebb súlyú, az általa a szerződéskötést megelőzően beszerzett árinformációban szereplő összegek meg sem közelítik a perbeli végszámla összegét. Utalt arra, hogy amennyiben a számlán szereplő vagy ahhoz közelítő összeg ismeretében lett volna, nyilvánvalóan nem tart igényt a felperes szolgáltatására, mely a Ptk. 493. § (1) bekezdésébe ütközik, tekintve, hogy a fuvarozónak a gazdaságosság figyelembevételével kell eljárnia.

A felperes a megtámadási kifogás elutasítását kérte, vitatta, hogy feltűnő értékaránytalanság állna fenn. Az alperes által hivatkozott korábbi megrendelés szerinti „...” szolgáltatás nem közúti, hanem légi úti fuvarozási módot jelent, melynek díjazása a perbeli időszakban ...-... viszonylatában kedvezőbb volt a „...” szolgáltatásénál. Az alperes nem kellő körültekintéssel tájékozódott a szerződéskötést megelőzően, mert az árak csak tájékoztató jellegűek, továbbá export és import esetén jelentős eltérést mutatnak, ezért is kéri az ügyfeleket, hogy előzetesen egyeztessenek árat az ügyfélszolgálattal, melyet az alperes elmulasztott. Tekintve, hogy a szerződésnek megfelelően teljesített és számlázott, a megtámadási kifogás alaptalan.

Az elsőfokú bíróság 2010. május 11. napján kelt 6.G.40.747/2009/16. számú ítéletével a keresetnek helyt adott; az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2011. február 3. napján kelt 10.Gf.40.398/2010/6. számú végzésével eljárásjogi szabálysértés folytán a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül helyezte, a per újabb tárgyalását és újabb határozat hozatalát elrendelve.

A felperes a megismételt eljárás során a keresetét változatlanul fenntartotta; a fuvarozás módjának igazolására csatolta a ... sorszámú úrlappal egyező számon kiállított, a perbeli áru útvonalát részletező okiratot (9/F), melynek alapján azt állította, hogy a ...-... közötti szakasz értelemszerűen légi út volt, a ...ból ...ba repülőn érkező áru - többszöri átrakással - közúton érkezett meg ...re, ennek alátámasztására tanúbizonyítási indítványt is előterjesztett.

Az alperes az érdemi ellenkérelmét és a megtámadási kifogását változatlanul fenntartotta; a felperes által 9/F sorszámú csatolt okirat alapján arra hivatkozott, a szállítás csak részben történt közúton, állította, hogy a felperes szolgáltatásaival nem volt tisztában és arra figyelemmel, hogy a légi fuvar költsége kisebb, mint a közúti szállításé, a felperesnek kell összegszerűen kimunkálnia, hogy a perbeli megrendelésben szereplő feltételek esetén mennyit tett volna ki a fuvardíj, ha a küldemény végig légi úton érkezik.

Az elsőfokú bíróság a 2012. január 24. napján kelt 6.G.40.372/2011/13. sorszámú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 101.590 forintot, annak 2008. szeptember 7-től a kifizetés napjáig járó, minden naptári félév teljes idején az érintett félév előtti utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékét és 23.250 forint perköltséget.

Ítélete indokolásában a magyar jog alkalmazásával rögzítette, hogy a peres felek között a Ptk. 514. § (1) bekezdése szerinti szállítmányozási szerződés jött létre; a felek közötti szerződésre irányadó ÁSZF 4/b. pontjára tekintettel az elsőfokú bíróság megállapíthatónak látta, hogy az alperesi ajánlat felperesi elfogadásával közúti áruszállítási szerződés jött létre, miután az alperes által megjelölt fantázianév ezt a szolgáltatást takarta.

Az ÁSZF 4/b. pontjában foglaltakat értelmezve kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a szállítás tényleges módja szerződésmódosító hatású, ugyanakkor a perben nem nyert bizonyítást, hogy az ÁSZF 4/b. pontja alapján a szerződés tartalma a díjszabásra kihatóan módosult volna az alkalmazott fuvarozási módozatnak megfelelően.

Az alperes ugyanis csupán állította, de nem bizonyította, hogy a szerződésben foglaltak ellenére a küldemény fuvarozására végig légi úton került sor, illetőleg azt sem, hogy e fuvarozási mód mennyiben járt volna kisebb költséggel. A felperes által felajánlott ellenbizonyítás, ... tanúvallomása azt támasztotta alá, hogy az ... és ... közötti szakaszt az áru mindenképpen légi úton teszi meg, ez a fuvarszakasz a fuvardíj meghatározása körében nem releváns, a díjszabás tekintetében jelentőséggel az ...n belüli fuvarozási mód bír. Miután a felek közötti szerződésben a felperes kötelezettsége az áru szállításának főszolgáltatása, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nyilvánvaló, hogy a megrendelő számára a díjszabás előzetes ismeretében és a fuvarozási mód kiválasztását követően csak korlátozottan lehet releváns az, hogy a felperes a főszolgáltatást milyen módszerrel teljesíti, így a szerződés 4/b. pontja nem volt alkalmazható.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes a szerződésből fakadó kötelezettségeit kifogástalanul teljesítette, a hatályos díjtáblázat rendelkezései szerint állította ki a számláját, amelyből utóbb árendedmény is adott.

Az alperes Ptk. 236. § (3) bekezdése szerint előterjeszthető megtámadási kifogását vizsgálva az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, az alperes nem bizonyította, hogy a szerződéskötés időpontjában a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás között feltűnően nagy értékkülönbség állt volna fenn; nem nyert alátámasztást, hogy a szállításra a feladóhely és a célállomás között végig légi úton került volna sor, illetőleg hogy ezen fuvarozási mód mennyiben járt volna kisebb költséggel. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az ellenérdekű fél saját hátrányára vonatkozó bizonyíték szolgáltatására nem kötelezhető, az alperesnek rendelkezésére álltak egyéb bizonyítási eszközök is, melyekkel nem élt, így elutasította azon indítványát, hogy a felperes igazolja a légi fuvar költségét.

Mindezt az elsőfokú bíróság az alperest a keresetben foglaltak szerinti fuvardíj megfizetésére kötelezte a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamattal terhelt.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint téves és iratellenes az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a felek között közúti áruszállítási szerződés jött létre, tekintve, hogy a fuvarozás módja vegyes volt, ... és ... között légi úton, ...n belül közúton történt a fuvarozás. A felperes a „...” szolgáltatást közúti fuvarozásként hirdeti, ez azonban nyilvánvalóan nem felel meg a valóságnak, hiszen a felperes által indítványozott tanú vallomása szerint is ... és ... között minden esetben légi úton történik a fuvarozás.

Iratellenesnek minősítette az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság szerződésmódosítással kapcsolatos okfejtését, figyelemmel arra, hogy szerződésmódosításra a perben nem hivatkozott, továbbá a felperesi nyilatkozatra figyelemmel szükségtelen volt annak bizonyítása, hogy légi úton is történt fuvarozás, mert ez felperes által elismert tény.

Ellentmondásos az elsőfokú bíróság azon indokolása is, hogy az ÁSZF 4/b. pontját nem tartotta alkalmazhatónak, ugyanakkor erre alapította a közúti fuvarozási szerződés létrejöttét.

Kétségtelenül az alperes azt nem tudta bizonyítani, hogy végig légi úton került volna sor a fuvarozásra, ugyanakkor a felperes sem igazolta, hogy végig közúton fuvarozott volna, tekintve, hogy maga ismerte el a vegyes fuvarozási módot. A felperes azt is elismerte - több alkalommal, mind szóban, mind írásban -, hogy a légi fuvar kisebb költséggel járt volna, ezen elismert tény az elsőfokú bíróságnak a Pp. 163. § (2) bekezdése szerint kellett volna értékelnie.

Véleménye szerint helytálló volt azon álláspontja, hogy a felperes kötelezettsége a légi fuvar díjának a kimunkálása, a bizonyítási teher átfordulására alapított ítéleti okfejtés téves, ennek helytállósága esetén ugyanis adott esetben nem lenne kötelezhető egy peres fél olyan okirat becsatolására, amely csak az ő birtokában található.

Tekintettel arra, hogy vegyes volt a fuvarozás módja, így a felperes nem volt jogosult kiállítani közúti fuvarozás alapján a számlát, ezért a követelése megalapozatlan, és annak összegszerűsége sem tisztázott.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében helyes indokai alapján az ítélet helybenhagyását kérte, hivatkozva arra, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban lefolytatott további bizonyítás eredményeképp a tényállást a szükséges mértékben feltárta, és az arra alapított döntése helytálló.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során hozott ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és abból helytálló döntésre jutott.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes 2008. augusztus 8-i ajánlata felperesi elfogadásával a felek között szerződés jött létre; melynek alapján a felperest az alperes által választott „...” szolgáltatás nyújtása, az alperest - szerződésszerű felperesi teljesítés esetén - az ezen szolgáltatásnak megfelelő díjazás megfizetése terhelte.

A megismételt eljárás során meghallgatott ... tanúvallomásában és a 9/F sorszám alatt csatolt okiratban foglaltakra figyelemmel a felperes kétségmentesen igazolta egyfelől azt, hogy a „...” szolgáltatás közúti fuvarozás, mert az ... és ... közötti szükségképpen légi fuvarszakaszt ...n belül a célállomásig közúti szakasz követi és utóbbi bír díjmeghatározó jelentőséggel, másfelől azt, hogy a felperes a perbeli fuvarfeladatot az alperes által választott szolgáltatásnak megfelelően, szerződésszerűen teljesítette.

A perben az nem volt vitás, hogy a felperes a „...” szolgáltatásnak megfelelő - a szerződéskötéskor érvényes díjtáblázata szerint megállapított - fuvardíjról állított ki 2008. szeptember 6-i esedékességű számlát, melynek 126.988 forintos összegét 25.398 forint árengedménnyel csökkentette, és a különbözet megfizetésére támasztott igényt a keresetében.

A követelés jogalapja és összege fentiek szerinti igazoltsága okán az alperes kereseti kérelemmel egyező marasztalásáról az elsőfokú bíróság helytállóan döntött, megalapozottan vonva következtetést az alperesi védekezés alaptalanságára is, a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésre figyelemmel e körben az alábbiakra tér ki.

Az alperes a Ptk. 201. § (2) bekezdésére alapított megtámadási kifogásában a légi fuvarozást jelentő „...” és a fenti kifejtettek szerint jellegét tekintve közúti fuvarozást jelentő „...” szolgáltatás árkülönbözetét sérelmezte. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint feltűnő értékaránytalanság esetén nyilvánvalóan nem eltérő, hanem azonos szolgáltatások árának összevetésére van mód, így érdektelen, hogy amennyiben az áru végig légi úton érkezett volna, annak díja mennyit tett volna ki, tekintve, hogy ez a perbelitől eltérő szolgáltatás megrendelését vagy arra történő időközbeni áttérést (ÁSZF 4/b. pontja) igényelt volna, melyre nem került sor.

Az alperesnek a sikeres védekezéséhez azt kellett volna bizonyítania, hogy a „...” fuvarozásért kikötött díj nem áll arányban, nem egyenértékű a részére nyújtott szolgáltatással, a kölcsönös kötelezettségek közötti értékegyensúly megbomlott; ez azonban a perben igazolást nem nyert.

A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, felperes azon szerződéskötéskori üzletpolitikája, mely szerint a végig légi úton történő fuvarozást alacsonyabb díjazás ellenében vállalta, mint a részben légi, részben közúton történő fuvarozást, feltűnő értékaránytalanságra hivatkozásra kellő alapot nem teremt; a forgalomban résztvevő piaci szereplők, így az alperes is az egyes eltérő szolgáltatások igénybevételeéről az aktuális díjtáblázat alapján, az ár ismeretében szabadon

dönthettek, így a légi fuvar kisebb költségére tett felperesi előadás az alperesi védekezés alátámasztására még nem szolgált.

A feltűnő értékaránytalanságra alapított védekezés elbírálásánál a bíróságnak a forgalmi viszonyok mellett az eset összes releváns elemét, így a szerződéskötés körülményeit is vizsgálnia kell; a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint továbbra sem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes kifejezetten felhívta az ügyfelei figyelmét arra, hogy az árai tájékoztató jellegűek, nyomatékosan javasolt az ügyfélszolgálattal történő előzetes egyeztetés, mely lehetőséggel az alperes nem élt, lényegében a korábbi fuvarozás során szerzett tapasztalatára hagyatkozva rendelte meg a perbeli szolgáltatást, és mivel elfogadta annak szerződésszerű teljesítését, saját pénzbeli szolgáltatása nyújtását alaptalanul tagadta meg.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes másodfokú perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alkalmazásával megállapított 5.000 forint + ÁFA jogi képviseleti munkadíjból áll.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során észlelte, hogy az alperes az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 51. § (1) bekezdésében foglaltakat figyelmen kívül hagyva, szükségtelenül rótt le a fellebbezésére 15.000 forint jogorvoslati illetéket, ezért az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján ezen illeték összege tekintetében visszatérítési jogosultságát állapította meg.

Budapest, 2012. október 30.

. Felker László s. k.,

mb. tanácselnök

Levek Istvánné dr. s. k.,
s. k.,

előadó bíró

Dr. Csányi Terézia Katalin

bíró

A kiadmány hitelül: